Gledališče in koncerti

Ljubljanska drama: Dež in vihar

(Prva predstava 16. jan. 1937)

Vse dijaške zgodbe vplivajo čustveno, tudi tiste, ki se ne dotikajo nobenih tragičnih presenečenj in prezgodnjih udorov življenja. Lahko bi rekli, da se prav ob dijaških zgodbah najtesneje srečuje lepota življenja: neposredna mladost in svobodnost tistih, ki jo še imajo, in sladak spomin tistih, ki so jo kdaj imeli. Morda je najlepši občutek in najlepše spoznanje: samo biti in hrepeneti v neposredno prihodnost. Zato si dijaškega trpljenja, tistega, ki je zvezano s poklicem samim, splošno ne jemljemo tako hudo k srcu, bridke so samo izjemne zgodbe. Kar se domislim pripovednih in dramatičnih zgodb, ki prikazujejo skupno dijaško življenje, imajo vse čuden čar, celo tiste iz najnižjih plasti. Mnogo je sicer v njih bojev, celo razočaranj, toda moč mladosti, najsibo skrbno ali tudi neskrbno porabljena, zmaguje nad vso umetnostjo in neumetnostjo sveta.

To so občutki, ki jih ima gledalec ob dijaški igri: »Dež in vihar«. Ti občutki se morejo tem manj skaliti, ker se dejanje giblje v srednjih, docela urejenih razmerah, v gospodarsko in nravno trdnem meščanstvu, kjer ima mladost prav tako svoje nepisane pravice, sicer pa v ničemer ne kali konservativne podobe življenja. Staro študentovsko stanovanje v univerzitetnem mestu imamo pred seboj, sami medicinci se vrste v njem, študirajo in ne študirajo, veseljačijo in so tudi resnobni, kakor kane in kakor terjajo od njih čas in razmere. Dogodi se prav za prav ne nič posebnega, igra nam slika čim bolj pisane podobe o veselih nakljičjih, skoraj sama rahla nasprotja značajev. Zaključi se le zgodba Charlesa Trittona, ki je središče igre. Resnobni mladenič ima že od otroških let izbrano nevesto; oddaljenost od doma ga razveže s preveč »zemeljsko« Jill in ga združi z globoko resno Anne. Seveda ne gre brez posebne stiske; značaji se morajo razkriti in preizkusiti. Zlasti nenadna smrt Charlesove matere je v tej epsko dramatski igri važen dogodek.

Dejali bi na prvi pogled, da je zgodba sama zase nič več in nič manj kot meščanska sentimentalnost. Res nam za današnji družabno in miselno razgibani čas ne pove nič takega, kar bi nas zadelo v živo. Zlasti ne taka zgodba iz meščansko okostenelega okolja s feaškimi, brezskrbnimi manirami. Res imamo le malo naravnost otipljivega jedra; resnobnost, iskrenost in vsa urejena narava Charlesa Trittona, vdanost in zdrava čustvenost Anne sta skoraj zgledni. Toda ali vendarli ni vsa ta pisanost značajev, ta neizčrpna komedija dogodkov že sama zase topla, blagodejna, čeprav je nekoliko raztegnjena?

Uprizoritev dela je v režiserjevi obdelavi in v posameznih igralcih zgledna. C. Debevec, se zdi, nam je vendarle hotel dokazati, da zna tudi on do podrobnosti urediti sceno in izčrpati situacije, ne da bi jih pregnal do konca ali celo pretegnil. S trezno toploto je prepojil delo in mu ohranil njegovo pesniško realistično občutje. Ne smemo pozabiti, da je igra vendarle zgrajena na dvojni melodiji, na zunanji pesmi dežja, ki bije na okna, in daje svojo posebno hišno ubranost, in na melodiji iz Shakespearove pesmi o dežju in viharju, ki je segla v dve duši, ju zbližala, razvihrala in združila. Splošna melodija življenja, ki se v odmerjenih presledkih ponavlja, je poudarjena s svojimi besednimi sporednicami v začetku in koncu ter jasno kaže svoj oblikovni zakon. — Igralci so se pokazali v svoji najboljši podobi. Stara gospa Macfieva ge. Nablocke ima v sebi toliko angleškega, rekli bi prav Dickensovega humorja, da vzdržuje osnovo vse igre. Tipika in originalnost se obenem prelivata v resnobni in vendar tako komični mamici. Gospodar igre je veseljaški kolerik Raymond g. Sancina. V tej osebi komičnost bije skoro preko roba, ne da bi bila tudi v glasnih poudarkih neprijetno vsiljiva. Prav tako se je Potokarjev John Williams znal z ubrano igro dobro uveljaviti, čeprav nima skoraj ničesar posebnega pokazati. Debevec je s prav krepkimi, možatimi potezami iz cela vlil svojega doktorja Duhamela. Osrednja igra je v dvojici Charles Tritton in Anne, ki sta ju gosp. Jan in ga. Severjeva oblikovala z iskreno prisrčnostjo in mladostno neposrednostjo. Forma igre se je nekoliko skalila ob prevelikih poudarkih dvojice Jill in Roger Cole, ki sta ju igrala g. Drenovec in gdč. Levarjeva; posebno gdč. Levarjeva je v svojem glavnem prizoru šla preko lepo zaokrožene igre. Mladi študent Peter Morgan g. Pianeckega lepo podpre sklepne prizore. Igra bo prinesla v naš letošnji spored mnogo potrebne toplote.

F. X.

Radeče pri Zid. mostu

Razstava, ki jo je priredil Dekliški odsek Kmetske knjižnice ob zaključku desettedenskega kmetijsko-gospodinjskega tečaja, je odprta od 7 zjutraj do 5 popoldne. Udeleženke tečaja vljudno vabijo na obilen obisk. Razstavljeni so kuharski izdelki in ročna dela. Vsi, ki vas zanima, pridite in poglejte! Vstopnina je 2 Din. Ob tej priliki se prav toplo zahvaljujemo tudi soprogi g. notarja, gospej Jerebovi, ki je radovoljno prevzela pokroviteljstvo tečaja, z veliko pripravljenostjo vedno sodelovala in tudi lepo vedenje poučevala. V vsakem oziru so bile naklonjene prireditvi tečaja tudi usmiljene sestre iz Marijinega dvora, ki so poskrbele za pouk o zdravstvu. Č. sestra Ana je hodila iz Ljubljane poučevat. Učiteljica gdč. Okornova je učila računstvo, g. dr. Karel Matko zdravilstvo, vzgojeslovje pa gospod kaplan. Vsem, ki so kakorkoli pomagali pri tečaju, se udeleženke prav iz srca zahvaljujejo. Velika hvala gre tudi občinskim odbornikom za velikodušen dar, s pomočjo katerega se je tečaj mogel vršiti. — Da se je pa tečaj tako lepo vršil, je največ pripomogla voditeljica gdč. Frana Žitko z Vrhnike, ki je s svojo ljubeznijo in prijaznostjo vsa dekleta nase potegnila in jo bodo tečajnice ohranile vedno v lepem spominu. Bog ji povrni! Tečajnice bodo drugo nedeljo priredile lepo igro v korist tečaja. Že sedaj vabimo.

Grobovi. Ta teden smo pokopali kar tri naše farane. Na praznik sv. Družene je umrl Franc Konhajzler, čevljarski pomočnik s Prapretna. 37 let starega fanta je g. župnik A. Lovšin prvega pokopal na novem vrhovškem pokopališču. — V sredo pa je umrl na Vrhovem Janez Jekoš, 88 let star. Kot najstarejši mož je rad pripovedoval iz starih časov, ko je še zadnji vozil po Savi barko proti Zidanem mostu in prevažal koruzo, pšenico, vino itd. Pomagal je še graditi železnico v Zidani most. Izredno dobrega srca je vedno rad pomagal in marsikdo mu je za veliko stvari hvaležen. Svoje otroke je krščansko vzgojil. Njegova hčerka Antonija ima dobro gostilno v Radečah, po domače pri Čotu. Bil je večkrat previden s tolažili sv. vere. Njegov grob je drugi na Vrhovem. — Malo manjšo starost, 78 let je doživel Franc Sotlar s Starega dvora, ki ga je poklical k sebi Bog v četrtek, pokopan pa je bil v soboto. N. p. v m.

Nove knjige

Jaklič Franc izbrani spisi I. zvezek (zbirka domačih prijateljev) vezano 60 Din; **Cankar Ivan izbrani spisi XX.** zvezek (Podobe iz sanj, Dostavki, Romantične duše, Črtice 1897—1918, Politično-satirični in polemični spisi) 55 Din, polplat. 66 Din, celo platno 72 Din, polusnje 90 Din; **Direktorij** ljubljanske šolije za leto 1937 20 Din; **May. Soboljar in kozak** 2. snop. 13 Din; **K jaslicam** I Din; **Društveni koledarček** 7 Din; **Trček, Oris zadružništva** 20 Din; **Bajič, Delovno pravo** 70 Din, vez. 85 Din; **Vidmar, Dela Otona Župančiča v treh delih** (pesmi, drame itd.) 108 Din, polusnje 240 Din; **Prijatelj, Dostojevski in Tolstoj, dva literarnozgodovinska eseja** 66 Din; **Kač, Moloh, socialno zgodovinski roman** 34 Din, vezano 40 Din; **Dickens Charles, Pickwickovci I. do III. del** vezano 240 Din; **dr. Jos. Srebrnič. Kuda to vodi?** kritični pogledi u naše učbenike 10 Din; **Ribičič, Barka zaplavala** — vtisi s potovanja po jadranski obali 15 Din; **Gregorič Marija, Gramatika italijanskega jezika za Slovence** 25 Din; **Strniša Gustav, Harmonikar Binček**, mladinska povest 20 Din; **Pravljice**, vezano 22 Din; **Križ in sovjetska zvezda** — igra 8 Din; **Dnevnik malopridnega Jurčka** — mladinska povest, vezano 60 Din; **Cilji in pota krščanske delavske mladine** 4 Din; **Jug dr. Klement zbrani spisi** — planinski 80 Din; **Stupar, Težko vzgojljivi otroci** 30 Din; **Bajič dr. St. Delavno pravo** — splošni del II. izdaja 70 Din; vezano 85 Din. Vse te knjige se naročajo v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

Naše dijaštvo

Kongregacija akademikov pri oo. jezuitih ima drevi ob 20 svoj redni sestanek v samostanu. Zrinjskega cesta 9. — Prefekt.

Akademska marijanska kongregacija Marijinega Oznanjenja pri oo. frančiškanih ima drevi ob četrt na devet svoj redni sestanek v samostanski kapeli. Prisrčno vabljeni prav vsi, posebno novi člani. — Prefekt.

Poizvedovanja

Izgubljena je bila 12. januarja v Ljubljani — proti dolenjskemu kolodvoru — ženska torbica, v kateri je bilo šest tisočakov in nekaj drobiža. Pošten najditelj naj proti dobri nagradi izroči najdeni denar v upravi »Slovenca«.

Sport

Umetno drsanje na ledu

Lep zimski šport, polu fines in elegantnega kretanja na ledu je umetno drsanje. Kdor je videl kdaj naše mojstre na ledu, ta se ni mogel načuditi njihovi spretnosti in izurjenosti, ki so jo pokazali naši fantje in dekleta vselej tedaj, kadar jim je bila zima količkaj naklonjena. In ravno letošnja drsalna sezona je zopet taka, da je lahko zadovoljna z njo mladina, ki se drsa na Ilirijanskem drsališču, zlasti pa naši mojstri, ki se pripravljajo na naše državno prvenstvo, ki bo zadnjo nedeljo v januarju.

Naš državni prvak v umetnem drsanju g. Thuma pri treningu.

Nekaterim umetno drsanje zato ne ugaja tako kakor na primer smučanje, ker je drsalec navezan na eno samo ploskev in ne more občudovati krasot narave, ki se pokažejo pozimi v vsem svojem sijaju. Na tem je že nekaj res ali pa tudi precej, če že hočete, vendar je umetno drsanje na ledu športna panoga, da ji ni najti primere in če katera športna panoga zasluži izraz »umetnost« jo prav gotovo drsanje, s katerim se nam predstavljajo bodisi naši ali pa svetovni mojstri. Kar so nam pokazali v tej panogi svetovni mojstri na lanski olimpijadi v Ga-Pa se ne da popisati. Sleherni gledalec, ne samo strokovnjak, se je moral navdušiti za ta krasni šport, za elegantno drsanje, ki so nam ga predvedli prvaki in prvakinje z največjo lahkoto in sigurnostjo, akoravno so izvajali najtežje in najriskantnejše stvari.

Naši fantje in dekleta tem svetovnim prvakom še niso kos. Saj se drsajo letno v najboljšem slučaju po dva meseca, dočim imajo večja mesta umetna drsališča, katerih se poslužujejo svetovni mojstri takorekoč skozi celo leto. Vendar pa imamo pri nas tak drsalni material — in upam, da ne pretiravam, če trdim — da je enakovreden svetovnim mojstrom, le žal, da pri nas nimamo umetnih drsališč in pa zadnja leta skrajno neugodne zime. Če pogledamo našo letošnjo gardo, kaj je napravila v tej kratki dobi, potem lahko zremo z največjimi nadami v bodočnost. Poleg tega pa imamo prav gotovo še precej skritih talentov, katere bo treba šele poiskati ter jim nuditi vse ono, kar nudijo velemesta svetovnim mojstrom.

Umetno drsanje je krasen šport, primeren prav za vsakega, neglede na spol in starost. Tudi ni to športna panoga, ki bi stavila na drsalca tolikšne fizične zahteve kakor večina drugih športov; nasprotno, umetno drsanje je šport polu gracioznosti in elegance, izvajane z največjo lahkoto, kadar doseže drsalec gotovo višino. Zato je prav, da pošiljajo starši na drsališče svoje otroke, saj se jim ni treba bati, da bi tudi tu dobili srčno napako ali kaj drugega, kar je pri marsikaterem drugem tekmovalnem športu dostikrat neizbežno.

30. in 31. januarja bomo imeli priliko videti v Ljubljani na Ilirijanskem drsališču naše mojstre, katerim se bodo pridružili najbrž še nekateri inozemski, v umetnem drsanju. Vsakdo, pa naj si je še tak nasprotnik športa, se bo moral navdušiti ob elegantnem izvajanju raznih likov na ledu, s katerimi bodo nastopali mojstri. Pa še drugo dobro stran — za gledalca namreč — ima ta športna panoga. Namreč lahko razumljiva je, saj gledalec gleda pač izvajanje posameznega tekmovalca ali dvojic in čim težje prvine se izvajajo in elegantnejše, tem bolj mu ugaja. Sodniški posel je pa seveda nasprotno, zelo težak, zlasti kadar nastopajo enakovredni mojstri. Gledalec hoče pač videti finese in če jih izvaja drsalec s polnim zanosom, si na mah pridobi srca hvaležnega občinstva.

V. akademske svetovne zimske igre v Zell am See

Od 1. do 7. februarja t. l. se vrše svetovne akademske zimske igre v Zell am See, katerih se bodo udeležili jugoslovanski akademiki v smuških disciplinah. Vse predpriprave in organizacijo udeležbe vodi JASO. Na izbirnih tekmah se bo določila končna sestava ekipe. V zveznem tečaju na Rožci in Pokljuki se pripravljajo za izbirno tekmovanje naslednji akademiki: Heim, Novak, Mušič, Kavčič, Voller, Dolenc, Šorli, Šmitek, Močnik, Priveršek, Primožič, Linke in Drmota. V slučaju, da dobi Palme vojaški dopust, se udeleži tudi on.

Državno prvenstvo v Mariboru velja kot izbirno za tek, za alpsko kombinacijo pa koncem tedna izbirno tekmovanje na Rožci.

Upamo, da bo naša ekipa branila uspehe, ki smo jih na teh tekmah že dosegli. Zadnji nastop v St. Moritzu leta 1935. je bil do sedaj najuspešnejši nastop Jugoslovanov v inozemstvu. Letos se udeležimo z ekipo, v kateri bo poleg že rutiniranih tekmovalcev tudi nekaj mlajših moči, ki bodo prvikrat zastopale naše barve zunaj.

Poleg Jugoslovanov se udeleže teh iger še Francozi, Čehi, Poljaki, Nemci, Finci, Italijani, Litvanci, Letonci, Švicarji, Madjari, Avstrijci in drugi.

Naši ekipi želimo na tej akademski olimpijadi najlepših uspehov.

Uradna vremenska poročila

Zveze za tujski promet v Sloveniji, Tujsko-prometne zveze Maribor, Jugoslovanske Zimsko-športne zveze in Slovenskega planinskega društva v Ljubljani dne 19. januarja 1937.

V vsej Dravski banovini po malem sneži, barometer pada, temperatura pod 0° C. Zapadel je suh nov sneg, ki se pretvarja v pršič, smuka prav dobra.

***Pokljuka*, včeraj: —8° C, 35 cm pršiča.**

Gorjuše, včeraj: —1° C, 30 cm pršiča.

Dom na Komni, danes: —3° C, 15 cm pršiča na 75 cm podlagi.

Kranjska gora, danes: —7° C, 15 cm pršiča, sankališče uporabno, drsališče 10 cm ledu, uporabno.

Vršič, Krnica, danes: 30 cm pršiča, na podlagi.

Rateče-Planica, danes: —5° C, 15 cm pršiča, sankališče in skakalnice 15, 25 in 60 m in drsališče uporabno.

Planica, Tamar, danes 30—40 cm pršiča

Uskovnica, včeraj: —6° C, 15 cm pršiča.

Dom na Krvavcu, danes: —3° C, 10 cm novega snega na 40 cm podlagi.

Velika Planina, danes: —3° C, sneži, 10 cm novega snega na 50 cm podlagi.

Pesek, danes: —6° C, 30 cm pršiča na 40 cm podlagi, skakalnica uporabna.

Senjorjev dom, danes: —8° C, sneži, 20 cm pršiča na 40 cm podlagi.

Maribor, danes: —4° C, 5 cm pršiča.

*

Kolesarsko društvo »Sava« v Ljubljani vabi svoje članstvo, da se v čim večjem številu udeleži pogreba pokojnega gosp. Ivana Dachsa, našega dolgoletnega člana. Pogreb danes ob 4 popoldne, Prule 23.

Mednarodne smuške skakalne tekme v Celovcu. Dne 7. februarja 1937 prireja Smučarski klub »Klagenfurt« na veliki skakalnici pri Celovcu mednarodne tekme v smuških skokih. Na tekmah sodelujejo najboljši skakači cele Srednje Evrope. Zasigurana je udeležba Norvežanov, Švicarjev in Italijanov, dočim pošiljejo Jugoslavija, Nemčija in Avstrija svoje kompletne nacionalne ekipe. Ker bo to tekmovanje nudilo gledalcem izredno užitek je »Putnik« Maribor ob tej priliki sklenil organizirati enodnevni izlet z luksuznim in kurjenim avtokarom v Celovec. Cena vožnji je le 120 Din za osebo. V ceni je že upoštevan tudi vizum. Odhod avtokara je dne 7. februarja ob 6 izpred hotela »Orel«, povratek v Maribor pa ob circa 23. Prireditelj je izdal zelo lične prospekte tudi v slovenskem jeziku. Vse informacije in prijave za izlet pri »Putniku«, Maribor, Aleksandrova cesta 35, telefon št. 21-22.

Opis našega prvega zdravilišča

(Po raznih virih sestavil dr. A. M.)

(Nadaljevanje.)

Mesec dni za njimi, 29. junija 1928, so si ogledali zdravilišče zdravniki higijeničarji Zveze narodov. Prvikrat, odkar obstoja zdravilišče Rogaška Slatina, je bila tu navzoča odlična družba, ki je zastopala ne samo vse države kontinenta, ampak celo one izven kontinenta. Izraženo zadovoljstvo nad vsem, kar so v zdravilišču videli, je eno izmed najlepših spričeval za Rogaško Slatino.

Dne 12. oktobra 1926 je posetilo zdravilišče enajst poljskih zdravnikov, ki jih je spremljal dr. Kuhn iz Belgrada.

Usoda naših zdravilišč je naposled v rokah naših zdravnikov. »Želeti je, da ostane nerazdružljiva vez med zdraviliščem in zdravniki. Eden izpopolnjuje drugega, oba pa služita blagostanju človeštva!« je pritrjeval eden izmed francoskih zdravnikov, ki so v začetku oktobra 1936 v skupnem (18 po številu) prihodu obiskali zdravilišče.

Kdaj bi morali gostje prihajati na Slatino, da bi bilo zanje in zanjo prav ugodno in primerno. Pravilen odgovor bi bil: Neprenehoma.

V prvi dobi zdravilišča so prihajali bolniki v Rogaško Slatino na zdravljenje skozi celo leto, tako pomladi in poleti, kakor jeseni in pozimi. Ko so se pa z letom 1805 pričeli nastavljati sezonski nadzorniki odnosno ravnatelji, v kakršnem značaju je bilo prvih pet zdraviliških upraviteljev, se je sama po sebi uvedla samo pomladanski in poletna sezona, ki je zavzela pet mesecev, čas od 1. maja do 30. septembra. Tudi ta doba se je še razdelila sama po sebi zavzela samo pomladanska in poletna ali glavno sezono: od 15. junija do 31. avgusta in na jesensko sezono: od 1. do 30. septembra.

Kdor je pazno zasledoval zgodovinski postanek in razvoj slatinskega zdravilišča, kakor smo ga orisali v teh zgodovinskih črticah, bo takoj spoznal, da je ime in razdelitev slatinske sezone napravil letovišèar in ne zdravilišèar. Slatinska zdravilna voda nima nobene sezone, marveč je kakor solnce in zrak vsakemu vsak dan na razpolago: kakor zdravilna voda, tako tudi zdravljenje v Rogaški Slatini.

Pomembna sta članka, ki jih je priobčila »Nova Evropa« v Zagrebu 1930 na str. 319 in 321: »Važnost Rogaške Slatine kao lečilište« in »Zdravstveni značaj Rogaške Slatine«. Prvi članek je napisal zdraviliški ravnatelj dr. Fran Šter, drugega pa zdraviliški zdravnik dr. Fran Kolterer. V istem smislu so napisane tudi razprave, ki sta jih tu in tam v zadnjih desetih letih priobčila kopališka zdravnika: dr. Mavro Gress in dr. Lazar Nenadovič. Kopališki zdravnik dr. Emil Treo je večkrat v naših listih oglasil, da sprejema goste tudi v zimski sezoni. Prav tako je tudi kopališki preizkušeni zdravnik dr. Anton Lavrič goslom vedno na razpolago.

Z obiskom zdraviliških gostov je rastel in padal tudi izvoz zdravilne vode. Po teh podatkih je razviden tudi odgovor na vprašanje: kam in v koliki meri se izvaža Rogaška slatina. V predvojnem času je Ogrska, dokler ni nastopila prepoved tega uvoza, uvažala najmanj dve tretjini rudninske vode, prodane iz Rogaške Slatine; to je 1,500.000, tudi do 2,000.000 steklenic. Po vojni ni šla skoraj niti ena steklenica v to državo. Največ vode vzame Hrvatska, precej se je odpošlje tudi v inozemstvo: v Romunijo, Italijo in Avstrijo in v druge kraje.

Med vojno je zdravilišče dobavljalo mineralno vodo raznim bolnišnicam in vojaškim skladiščem in se je zaradi tega konsum vzdržal na prvotni višini povprečno letnih 2,250.000 steklenic.

Po vojni pa je uporaba slatinske vode zaradi državnih mej, kakor tudi zaradi pomanjkanja steklenic znatno padala do leta 1921, ko je znašal izvoz 955.040 steklenic. Vendar je v naslednjih letih zopet nastopil porast konsuma in je leta 1930 z rekordnim obiskom gostov dosegel rekordni izvoz zdravilne vode 2,650.000 steklenic. K temu sta mnogo pripomogli dve okolnosti. Ravnateljstvo je napravilo žago za izdelovanje zabojev v lastni upravi, tako so se znižali režijski stroški. Izvedla se je po vsej državi organizacija prodaje mineralne vode po zastopnikih, ki so se obvezali vsak čas večjo množino slatinske vode imeti v zalogi.

Trije vrelci, »Tempel«, »Styria« in »Donat« polnijo v delovnih dneh v prostrani nalivalnici steklenice za izvoz. Vrelci so se nanovo zajeli leta 1908 in 1909 v moderno urejenih podzemeljskih rezervarjih. Rezervarji leže 7 m globoko pod zemljo in so v notranjosti obloženi s steklom ter so hermetično zaprti. Iz teh rezervarjev se z električnim tokom črpa voda po ceveh v nalivalnico in do treh točilnic pod tremi paviljoni. V prejšnjih časih je bila nalivalnica v sedanji »Švicariji«, pozneje pa v sedanji pravoslavni kapeli sv. Petra in Pavla.

Kljub vsem oviram, kljub vremenskim neprilikam, kljub gospodarskim neprilikam je Rogaška Slatina v povojnih letih zaznamovala prekrasen uspeh, ki temelji na neizčrpljivi zdravilni moči njenih vrelcev, pokrajinski krasoti, urejenosti zdravilišča, solidnosti podjetij, a ne nazadnje na smotreni reklami.

5. Okolica.

Kakor so fiziki in kemiki podrobno preizkušali zdravilno rudninsko vodo Rogaške Slatine, tako so tudi geologi natanko raziskavali njeno okolico in zemljo v geološkem pogledu.

Naravoslovec Henrik Iv. Crantz, ki je 1777 napisal razpravo o zdravilnih vrelcih v avstrijski monarhiji, je obenem podal tudi poročilo o Rogaški Slatini.

V okolici Rogaške Slatine prebajajo Alpe v Kras, trdi geološki sestav v mehkega, torej tudi flora Visokih Tur in Karavank v floro Krasa in Podonavja.

Natančneje nam o geološkem sestavu slatinske pokrajine poroča R. Oocrnes, ki je svoje izsledke objavil v letih 1889, 1890 in 1909, katero poslednjo razpravo je prijavil dnevnik »Tagespost« v Gradcu, kjer beremo zanimive podatke o potresu v Rogaški Slatini.

Zelo izčrpno obravnava geološke razmere Boča in Donačke gore geolog F. Dreger v svojih poterih geoloških poročilih iz leta 1893, 1897, 1898, 1908 in 1920. Vse razprave je objavil v Geoloških izvestjih v Gradcu. Po teh poročilih se more z gotovostjo sklepati, kako na okoliškem pogorju Boča in Plešivca polagoma pronicata v zemljo snežnica in dežnica in jo napolnjujeta z vlago, ki se potem v neštetih žilicah in žilah zbira v vrelcih. Zemlja oddaja mokroto le polagoma, mnogo mokrote prodira v globoke plasti apnenca, dolomita in laporja in se navzame raztopljivih rudninskih snovi. Po dolgem potovanju in presnavljanju se prikaže voda kot slatina v ozkem dolu na onih mestih, kjer je odporna sila najmanjša.

Dregerjeva geološka izvajanja se že v mnogočem naslanjajo na dognanja K. F. Petersa, ki je 1870 popisal geološke razmere slatinske okolice.

Ob zadnjem zajetju slatinskih vrelcev je dunajski geolog I. Knett leta 1909 napisal daljšo razpravo o njih geoloških in tehničnih razmerah. V razpravi se pohvalno izraža o tehničnih delih Dürnböcka iz Gradca, ki je z inženirji svojega podjetja uredil zajetje slatinskih vrelcev.

Vsa krasota slatinske pokrajine se je strnila na Donački gori. O Donački gori so kakor o simbolu Rogaške Slatine pisali planinci in potopisci že v davni dobi, ko so bili gostje v slatinskem zdravilišču. Unger Franc I. 1838 v svojih Potnih zapiskih iz Slatine; Puff R. G. leta 1840 v svojih Spominih na Slatino in njeno okolico; Jäger G. leta 1867 v svojem potopisu Donačka gora pri Rogatcu, in še drugi.

Že Rimljanom se je zdela ta gora tako božanska, da so na njej postavili tempelj soncu bogu Mitru, ki ga je pozneje v krščanski dobi, pod oglejskim patriarhatom, nadomestila cerkvica sv. Donata, zaščitnika proti gromu in blisku.

Zaradi cerkve in varstva sv. Donata je postala Donačka gora božja pot, slično kakor cerkev sv. Donata na Krku kot zaščitna cerkev proti morskim viharjem in valovom. Polagoma se je božja pot opustila in zabrisale so se romarske stezice, kakor se je davno pred njimi zgubila cesta, kjer so stopali prvi tukajšnji prebivalci Kelti k Hertinemu svetišču in kakor se je zarastla tudi cesta, katero so zgradili Rimljani na »Mons Claudius« do Mitrovega templja.

Sedanjo udobno pot na Donačko goro je 1855 napravil dr. Ernst Fröhlich, ki je bil sicer praktični zdravnik na Dunaju, a je v sezonskih mesecih skoraj 40 let deloval kot kopališki zdravnik v Rogaški Slatini. Kot tukajšnji rojak je ljubil svojo domačo zemljo, posebno večerne izlete na Donačko goro. Sčasoma je privabil na vrh trume domačinov in tujcev, med temi goste iz Rogaške Slatine, ki so mu z ustno in pisano besedo pomagali buditi smisel za planinstvo na Donački gori. Prav simpatično je opisal pot na Donačko goro leta 1855 O. P., član turističnega kluba na Dunaju.